

Toprak

Edebiyat - Sanat Dergisi

İÇİNDEKİLER

Bir Gazetem Olsaydı
Resim Sergisinde 30 gün
Fırtına (şiir)
Balina Balığı (I)
Aramak (şiir)
İnsan Ruhuna Dair
Seni seviyorum (şiir)
Köy Enstitüleri
Sana (şiir)
Hacı Ağa
Özlem
Efendiler Haltetmeyinizl.

Arif Nihad Asya
Ziya İlhan
Feyzi Halici
Cavil Orhan
Ziya Arıkan
M. Zeki Sofuoğlu
Nusret K. Otyam
Mehmet Önder
Faik Güven
Yusuf Ziya Uğur
Mine Güçlütürk
İlhan Darendeli

Ve

Rıza Ümit, Mahmut Kuru, Y. İlhan Taşkesen, Ö. Edip Cansever, Vedat Güray,
Nejat Tahsin, Hasan Bahadır

SAYI: 4

1 - aralık

15 Kuruş

Hürses, bir yazar, Efendiler ne halte diyorsunuz ve bir cevap

Yazan: İlhan Darendeli

İstanbulda yeni bir gazete çıkmaya başladı: Hürses.

Siyasi makalelerini okumadığımız için sesinin hür olup olmadığını bilmiyoruz. Yalnız Edebiyat sayfasında toplananların seslerinde bir başkalık hissettik.

Orada Edebiyat kitaplarından bahsedilirken, denilmek isteniyor ki, Ali Ekrem bir değer ifade etmemesine rağmen - muhterem hocamız A. Nihat Tarlanın kulakları çınlasın - Sırf Namık Kemal'in oğlundur diye bahsedilirmiş. Hatta N. Kemal bile mühim bir değer taşımazmış. Onun için «bu ve bu şekilde ki muteber şabısları şair romancı, fikir adamı diye genç nesillere tanıtıp, yarıyamalak eserleri içinde beyhude yere bir sanat ve fikir kırantısı araştırmağa ve bütün yokluğa rağmen onları var olarak kabul ettirmeğe salâhiyetimiz var» mıymış?

Bir başka yerde «Bugün ki nesil arasında şiir ve roman sahasında göğsümüzü geregere Avrupaya: İşte! diyebileceğimiz isimlerin belirdiğine inanıyoruz. Misal: Orhan Veli.....»

Bugünkü nesle kulaklarını tıkayanlar işitsinler! Bugünkü nesle gözlerini yumanlar görsünler! İşte geliyor o nesil! rap, rap, rap...»

Soruyoruz şimdi: Dilenci şiirlerine, sokak türkülerine, sayıklamalara aldanıpta Namık Kemal, Ziya Gökalp, Akif gibi

milli kıymetlerimizi inkâra kalkışmağa salâhiyetimiz var mıdır?

● Körün sinemaya gidişi, sağırın radyo dinleyişi, dilencinin sadaka veriş, zenginin dilenmesi ne kadar garipse, tavsiyeye muhtaç bir kimsenin de uluorta etraftakilere tavsiyede bulunuşu o kadar garip değil mi?

Geçenlerde Yeni Adam'ın bir yazarı, çoktandır milli gururumuzun hasretini çektiği «Türkün Şehnamesi» gibi bir eseri yaratan, Sayın Mithat Cemal şairliği bırakmasını tavsiye ediyor. Güldük ve geçtik. Şayet Resai Eriş'e tavsiyede bulunmak icabetseydi haddimiz olmayarak:

1 — Baltacıoğlunun İnciliçavuşluğundan vazgeçmesini,

2 — Orhan Veli ve hempalarının çıgırkanlığını yapmamasını,

3 — Orhan Seyfi, Refi Cevatlarla münakaşa edemeyeceğini idrak etmesini.

4 — Nurullah Atacın yazıdilinin mukallitliğini bırakmasını,

5 — Eğer milli edebiyatımıza hizmet edenberi çekemiyorsa, dilini tutup, haddini bilmesini söyledik.

● Ne zamandır, milli vicdanlarımızı zehirlemek isteyen iki gazetenin, İstanbuldaki feryatlarını duymuşsunuzdur. Buna mukabil Türk matbuatında - bilhassa Anadolu da - yükselen erkek sesler, onların sisli

9 uncu sayfaya

BİR GAZETEM OLSAYDI..

Yazan: ARIF NİHAD ASYA

Bir gazetem olsaydı adını üç ay düşünürdüm, imtiyazını çıkarmak altı aydan fazla sürerdi : Gazetem dokuz ay on günde doğmuş olurdu. Yazının iyisini mürekkebin iyisiyle yazardım. İçinde kurtla kuzu yanyana bulunabilirdi. Belki de adı adım olurdu.

Bir gazetem olsaydı sayfalarını olayların, son sütununu da kendisinin doğru-yanlış listesi haline getirirdim.

Canımın istediği gün çıkarır, istemediği gün çıkarmazdım. Fakat herhalde Güven kardeşlerin gazetesine de muhtaç olmazdım.

Bir gazetem olsaydı gözü, kulağı, dili bulunur ; belki idarehanesi sokaklar olurdu.

Satıcılarını yalınayak koşturamaz yazı işleri müdürüne hiç değilse sekiz saat uyku zamanı bırakırdım. Avukatı olduğu gibi hekimi de olur, her sabah mürettiplerimin gözlerini yoklamağa gelirdi.

Bir gazetem olsaydı, zaman olurdu ki bembeyaz çıkardı ; zaman olur ki on gün sonra çıkacak sayıyı bugünden basabilirdim.

Yangın haberlerini al, düğün müjdelerini pembe, bahar röportajlarını yeşil, hava ve deniz olaylarını mavi, láciverde, hastalık haberlerini sarı, ölüm haberlerini siyah çıkarırdım. Demek ki bir gazetem

olsaydı alaimi-sema olurdu, tavus yelpazesi olurdu.

Bir gazetem olsaydı iki yaprağını iki yanıma takıp dilediğim yerde uçar, dilediğim yere konardım.

Gazetem iki defa katlanınca mecmua, dört defa katlanınca kitap olurdu, raf kâğıdı, kese kâğıdı olmazdı.

Yazı işleri müdürünün masasında bir düzüne makas ve emrinde bir bileyici bulundururdum. Hazırlap haberleri ilân sayfasına kordum. Para hatırı için değme ilânların tellâllığını yapmazdım.

Bir gazetem olsaydı gramofona yerleştirtince plâk gibi çalınabilirdi.

Olaysız mevsimlerde gazete diye satmazsam yüz veya ateş yelpazesi diye satarırdım. Herhalde kapı kapı abone toplamazdım.

Bir gazetem olsaydı bugün bu dilden, yarın o dilden konuşmazdım, belli bir dilim olurdu. Ve içinde her yanlış için zavallı mürettip dostlarıma iftirada bulunmaz, kendi yanlışına benim demekten korkmazdım.

Bir gazetem olsaydı, kimbilir, belki ben de okumazdım. Fiyatını yazılarının hakikat ve samimiyet derecesine göre tayin ederdim, birçok günler fiyatı sıfıra düşerdi.

RESİM SERGİSİNDE 30 GÜN

Yazan : Ziya İlhan Zaimoğlu

Hani bazı ormanlar vardır : Uzaktan bakılınca çevreleri dar, kendileri çelimsiz, ağaçları cüce görünür. Fakat yanına yaklaşıncaya ve içine girince büyüklüğü ve ihtişamı gözlerimizden ruhumuzun derinliğine dökülür ve yanıldığımızı bir kırbaç gibi suratımıza şaklatır.

Ressam Malik Akselin «Resim sergisinde 30 gün» adlı kitabı karşısında ilkin hissettiklerim hemen hemen aynı şeylerdir. Resim sergisinde 30 gün başlığı bana, dergi sayfalarında görmeğe alıştığımız röportajlarını tedai ettirdi. Fakat kitabın sayfalarını çevirdikçe hayretim çoğaldı. Bu güzel eseri şimdiye kadar neden oku-

madığımı kendi kendime sordum ve üzuldüm. Çünkü bu kitap içli bir sanatçının kalbinden dökülen duyguların mahşeridir. Bu duyguların usta bir kalemden nasıl birer sihirli kelimeye büründüğünü ve hayranlık hislerimizi nasıl cezbedtiğini anlamak için baştan bir iki satıra göz gezdirmek yeterdir, kanaatindeyim.

Kitapta resim sergisinde geçen hergün bir sanat konusunu müşahhas bir şekilde önümüze sunuluyor ve sanat meseleleri birer birer çözülmeye çalışılıyor. Bu çetin dâvaların okuyucuyu sıkmaması için muhtelif ressamların ağzından çekici hassalarla dolu hatıralar naklediliyor. Resim sanatının

Yazık ki bir gazetem olsaydı ben de birliklerden kâğıt dilenciligi yapmaya mecbur olurdu.

Bir gazetem olsaydı, karıncalardan, balıklardan, kuşlardan muhabirleri olurdu, bir satırı pompalarla şişirip bir sütun haline getirmezdim.

İdarehanede gecelediğim zamanlar ya tağım yorganım gazetem olurdu; «altım yaprak, üstüm yaprak» diye kendi ninni mi kendim söylerdim.

Belki fıkralarımı Nasrettin hocaya yazdırırdım.

Fakat bir gazetem olsaydı ergeç kapatırlardı, ergeç yine gazetesiz kalırdım.

Dostlarım gücenmesinler fakat bir gazetem olsaydı adını kendime yakıştıırırdım:

Mektuba *Tel*, eski Adanaya *Yeni Adana*, eski Mersine *Yeni Mersin*, düne *Buğün* demezdim.

Adına *Türk Sözü* dersem bu sözün anlattığı kadar cesur olurdu; bununla beraber *Tan* kadar ileri gitmez, haddini bilirdi. Belki de mesuliyeti çok büyük olduğu için *Türk sözü* gibi *Cümhuriyet* gibi isimleri gazeteye vermez kitaplara saklardım.

Bir gazetem olsaydı adını *Ulusun düşüncesini* sormadım *Ulus*, Vatanın yerini almaktan *Vatan*, günü gecedan ayırmadan *Tan*, bir kurna değilken *Fırat* koymazdım.

Musluğa. *Çağlayan*, yerinde saymaya *Akın*, tahkiyeye *Tasvir*, süreksiz sese *Tanın*, geceye *Akşam*, ikiliğe *Birlik* demezdim.

Bir gazetem olsaydı belki muvafık, belki muhalif olurdu; fakat herhalde satılmış olmazdı.

Arif N. Asya

terimlerine ve tarihine ait kıymetli bilgiler veriliyor, sanatın muhtelif şekilde tarifleri yapılıyor. Bakınız daha ilk sayfalarda sanat ne güzel bir ifade ile anlatılıyor :

«Bana sanatı tarif edebilir misiniz ? Sanat nedir ? Bir güllükusu, bir su şırıltısı tarif ve izah edilebilir mi ? Buna imkân var mıdır ? Sanat ne bir kültür ne bir ahlâk doktrinidir. Yüksek bir sanatı, ilk okul okuma kitabında ki yazılar gibi herkesin anlamasını beklemek beyhude ve lüzumsuz bir arzu değil midir ? Sanat, sanattan anlıyanlar ve ondan zevk alanlar, o meyveyi koparabilenler içindir.»

Diğer bir sayfada «öz sanat acıdır. Almanların dedikleri gibi Herl = buruktur ilk anda göze hoş bir tesir bırakmaz. Sanat kolay öğrenilmez kolay anlaşılmaz. Sanat ızdırabın güzelliğini, ilâhiliğini ifade eder. En büyük sanatkâr en büyük muztarip adamdır. Çünkü duyar ve hissettirir..»

Malik Aksel işte böyle canlı ve kıvrak üslubu ile her sayfada bir sanat havası yaratıyor ve sanatçının dertlerini bütün çıplaklığıyla önümüze seriyor.

Ressamı hiçbir vakit maddî bir refaha kavuşturamayan resim sanatının ne bitmez tükenmez dertleri var : Sanatçıyı için için kemiren, didikleyen bu dertler, sanat dünyamızın ufkunu sarması gereken büyük aydınlığın önünde bir siyah perde vazifesi görüyor.

Malik Aksel bu dertleri göstermeğe çalışırken çoğu zaman kalemini bir neşter gibi kullanmasını da biliyor. Bu yüzdendir ki kitabın birçok sayfaları hiciv edebiyatımızın en güzel örneklerle doludur.

Malik Aksel «sergiyi en iyi tetkik edenler ilk okul talebeleridir, bir çokları

Bu harbin şiirleri V

F I R T I N A

Kardeşim Suat Erdemo

Gün arkasında kaldı dağın
Fırar etti şeklinden madde.
Hür bahçelerde, darmadağın
Göğüsler dayandı son hadde.

Sulh. sükûn düşünceden uzak
Set çekti tebessüme, dudak.
Kaderden yana gamlı sokak,
Alabildiğine boş cadde.

Tanrım nerede şafakların ?
Nasibi bu mu toprakların ?
Kardeş misilli bayrakların,
Koştukları yeter serhadde.

Feyzi Halici

not defterleriyle gelirler, eserleri birer birer gözden geçirirler, birbirlerine fikirlerini söylerler» derken hem acı bir hakikati ifade ediyor, hem de not bile almaya tenezzül etmiyen anlamadığı bir konuda fikir yürütmeğe ve ezberden hüküm vermeğe çalışmış bulunan resim münekkidini gözlerimiz önünde canlandırıyor.

Apartmanın bir katının bir aylık kira bedelile ressamın bütün tablolarını satın alabilecek bir durumda olan yüksek mevkili bir eski dostun, ressamın hasisliğinden para hırsından bahsetmesi sonra yüzünü buruşturarak ayrılması, bir sinema şeridi gibi bazı gerçekleri canlandırıyor ve paslı bir çini gibi kafamıza mıhlıyor. Hele büyük bir İstanbul gazetesinde gündelik fıkralar yazan ve konuşmasındaki sabte nezaketi vücudunun yapmacık hareketleriyle destekliyen samimiyet fuka-

8 inci sayfaya

BALINA BALIĞI (!)

Cavit Orhan TÛTENGİL

Yazımın başlığına bakarak "balina balığı," nden söz açacağımı sanmayın. Belki, içinizde onu yakından görenler, bu iri yaratık hakkında çok etraflı bilgisi olanlar vardır. Benimse, balina hakkında bütün bildiklerim ders kitaplarında ve yerli ansiklopedilerde yazılı olanların sınırına ancak varır.

"O halde niçin balina balığı?," Diye bir sorgu zihninizde yer alabilir. Doğrusu, pek te haksız sayılmazsınız. Elbette ki b'r kimsenin, bilhassa bir yazarının bilmediğini itiraf ettiği bir konu etrafında söz açması hoşça gidecek birşey değildir. Fakat beni itham etmekte acele davranmamalısınız. Daha sözümün başında, "balina balığı,"ndan bahsetmiyeceğimi duyurmuştum.

Ben'im üzerinde durmak istediğim bambaşka bir nokta. Çoğumuz, balinanın balık olmadığını bildiğimiz halde, gerektikçe "balina balığı,"ndan bahseder dururuz. Söz temsili, "balina balığı," bilerek yaptığımız hatalara bir örnektir. "Bilerek te hata yapılır mıymış!," Meselesi üzerinde düşünmeği size bırakarak "daha niceleri var!," diyeceğim.

Dış görünüşler bizi çok defa aldatıyor; her sakallıyı babamız sapmak cinsinden yanlışlara düşebiliyoruz. İnsanlar arasında yaygın olan düşünce şekilleri de üzerimizde tesir etmekten geri kalmıyor. Hürlükten bahseden insanoğlu nelerin tutsağı olduğunu bir düşünse rahatı kaçar, uykusu kaçar.

"Bakmak" la "görmek" arasında ki büyük farkı hissettiğimiz nisbette hayatımıza karıştırdığımız yanlışlar, hatalar, başka bir deyişle "balina balıkları," yerlerini "buruk buruk hakikat," e bırakacaktır. Hakikat ne kadar acı da olsa, insanoğlunun indinde gerçeğin çirozu gerçek olmayanın balinasından çok üstün bir değerdedir. Hakikat dostlarıyla beraber, bu neticeyi alkışlamalıyız.

A R A M A K

Ağır ağır, uzun uzun
Hülyasını ruhumuzun
Aramak !
Şehir şehir, sokak sokak
Yıllara dolanarak
Aramak !

Aramak dost gözünde
yar dizinde
Aramak !
Kucak kuçak, yığın yığın
Sonuna kadar varlığın
Aramak !

Ziya Arıkan

İNSAN RUHUNA DAİR

Yazan : M. Zeki SOFUOĞLU

Çok defa kendi kendime sordum :

Falan şahıs zekidir, çalışkandır, iyidir, hoştur. Böyle olduğu halde acaba neden muvaffak olamıyor? Neden maiyetine kendini sevdiremiyor; neden eli altındaki adamlardan tam randıman alamıyor?

Yine cevabı kendim veririm :

Çünkü o kimse insan ruhu denen şeyi bilmiyor. Emin olunuz, başka hiçbir sebep olamaz. Bir adam ki daima başarıyor ve beceriyor; muhakkak o, insan ruhunu anlamak hidayetine erişmiş bir bhatiyardır. Bu sırra eren kimse için, tembel memur veya işçi bahis mevzuu değildir. Nasıl ki yer altında yatan ve bizce bulunamamış altın ile, elimizde tuttuğumuz altın, aynı vasıfları taşıyan mädendirler. Şu farkla : Birinden faydalanıyoruz; diğerinden ise istifademiz yok. Fakat, onu da keşfedip yeryüzüne çıkardığımız gün öteki gibi mükemmel işimize yarayacak.

İşte insan ruhunu bilen bir bahtiyar için de, temas ettiği kimseler bu durumdadır. O yeter ki muhatabının, değerce altından çok üstün bulunan ruh mädenini bir keşfetsin.. Artık gerisi kolaydır.

Netice olarak şunu söyleyeceğim:

İnsanların tembeli, işe yaramıyanı yoktur; tembel bırakılanı, yara-

SENİ SEVİYORUM!

Gelmemiş mevsim, açılmamış gül,
Mukaddes sır, tatlı emel;
Ey içimdeki hayal olan güzel
Seni seviyorum!

Kahkalarım, hıçkırıklarım odalarda kaldı,
Ve şarkılarım bahçelerde;
Anam, babam, kardeşlerim,
Hatıralarımla, ey aziz yuvam
Seni seviyorum!

İyilik iyilerindir bilirim,
Kötülük kötülüklerindir bilirim,
Para zenginlerindir bilirim;
İyilik, kötülük, para bir yana, ey insanoğlu
Seni seviyorum!

Mevsimler ay ay geçer,
Ömrümüz mevsim mevsim;
İstirapların, saadeilerin. ümitleriyle
Ey ebedi meçhul, yaşamak
Seni seviyorum!

Bu güzel toprağı, yeryüzünü yarattığın,
Bana sevmek kabiliyetini verdiğin için
Sonsuzluğun kadar engin olarak, Tanrım
Seni seviyorum!

Büyük sevgilim benim,
Allaha varan elim,
Yoluna canımı serdiğim
Vatanım, eşsiz vatanım
Seni seviyorum!

Nusret K. OTYAM

yacağı yerde kullanılmıyanı, ruhu keşfedilmeyeni veya keşfedilecek bir ruhu yok sanılanı vardır. Pek çok çalışmamız gereken şu zamanda, bilhassa âmir mevkide bulunanlarımız, bu önemli noktayı hatırdan çıkarmamalıdır.

KÖY DAVALARI ve ENSTITÜLER

Bizde - bir volkanın indifarı gibi - zaman zaman köy meseleleri ele alınır, yazılır, çizilir, şöyle kalkınalım, böyle yapalım denir ve bir zaman sonra herşeyin halledilmiş, işin bitmiş olduğu zannile susulurdu.

Hakikatte ne mesele halledilmiş ve ne de köy kalkınmasında ileri bir adım atılabilmiştir. Çünkü herşey bir nazariyeden ibaret, kitap ve gazete sayfalarında gömülüp kalıyor, tatbik sahasına çıkamıyordu. Veya böyle bir şeye teşebbüs edenler yorgun ve bedbin bir şekilde geri dönmüyorlar ve hemcinslerine : Köyleri kalkındırabilmek için milyonlar lâzımdır, diyorlardı.

Hayır ! Köyler para değil, emek istiyordu. Para köyün dış cephesini değiştirebilirse de ruhunu değiştiremezdi. Köyü kendi içinden, kendi benliğile kalkındırabilmek, kendi kendini yetiştirebilmek fırsatının verilmesi lâzımdı.

Bunu bir tek göz gördü : ATATÜRK, bir tek vicdan duydu : İNÖNÜ ve birkaç el bu temele harç attı : Yüceller, Tonguçlar... Muazzam bir eser vücuda getirildi : Köy Enstitüleri...

Onlar gördüler, duydular ve başardılar. Tohumlar filizlendi, filizler dal budak oldu. Kırk beş bin köy bu dallardan feyiz meyvalarını tattı ve halâ da tatmakta...

Enstitütünün ruhunda toprağın kokusu, köyün derdi, köyün davası yaşamakta, bu ruh, bu koku Modern Türkiye ufuklarında yeni bir hava yaratmaktadır. O, öğretmen, doktor, mühendis, asker, yapıcı, yaratıcı, herşeydir. Onlar, muvaffak oldular ve

Resim sergisinde 30 gün

4 üncü sayfadan

rası bir Babıâli artığının ressamlardan parasız birkaç tablo koparmak için yaptığı şaklabanlıklar insanı hem güldürüyor, hem de uzun uzun düşündürüyor. Sanat eseri karşısında bir sağır - dilsiz balinde duran bir cemiyette, ressamın pençelediği imkânsızlıklar ve gördüğü nankör mukabeleler kısa kısa cümlelerle ne güzel anlatılıyor.

Malik Aksel, bizi kâh sanat tarihinin yıldızdan avizelerle süslü dehlizlerinde, kâh renk renk hatıraların sıcak kucağında, kâh şiir dolu bir masal bahçesinde dolaştırıyor.

O, bize resmin cemiyetteki önemli rolünü belletmeğe çalışıyor ve dörtbin senelik Mısır sanatı karşısında bugün kübizm, fütürizm ve sürrealizm denen sanat okullarının onar sene bile ayakta duramadığını anlatıyor ve resmin geçirmiş olduğu buhranları ve resim cereyanlarını da öğretiyor. Kitabı bitirdiğimiz zaman hiç te yorulmadan yeni başlamış gibi derin bir haz içinde kalıyoruz.

Fırçasını ustalıkla kullanarak renkleri kendisine esir etmesini bilen Malik Aksel, kaleminide aynı kolaylıkla kullanmasını ve okuyucuyu büyüleyerek hayranlık hisleriyle kendisine bağlamasını becerebilmiştir. Bu başarısından dolayı Malik akseli tebrik etmeği - pek geç olsa bile - bir borç bilirim.

daha da olacaktıdır. Buna bu varlığa, köylerin kalkınacağına, vatanın daha çok yükseleceğine, biz, hepimiz inanmalı, inandırmalıyız. Zira :

«Bugünün köy okulunda heceleyen köylü çocuğundan, yarının feyizli ışıklarını beklemiyenler Cumhuriyetçi olamazlar.»

Mehmet ÖNDER

HÜRSES, BİR YAZAR, EFENDİLER NE HALTEDİYORSUNUZ ve BİR CEVAP

2 nci sayfadan

ruhlarını, kirli çamaşırlarını meydana dökmekte hiçbir mahzur görmediler. Bu arada Zonguldaktan yükselen bir ses «Efendiler biraz insaf» diyor.

Gönül isterdi ki cevabında insaflı davranan Sayın Halit Taşman «Efendiler ne haltediyorsunuz» demeliydi.

● Geçen sayımızda :

Ne kadar üzülyorum
Hamiyetli insan
Olmadığımdan dolayı
«Baldırı çıplağın biriyim»
Kurşun yer kurşun atarım
Anam, dayım, babam, karım,
itim atım
Sülâlem taallukatım
.....
Gömleksizin biriyim
Şehirde serseri, köyde serseri
evde serseriyim

Diyen bir şairden (!) söz etmiş : Bu proleter şair şimdi de Adana sokaklarında halâ dediğinden farksızdır demiştik. Ses'in ve Yürüyüş'ün şairi (!) Varlık, Ant ve Yaratış'ın hikâyecisi (!) bu delikanlı bize bir mektup göndererek : «bu hareketiniz bana düşüncelerimde ne kadar haklı olduğumu bir daha anlattı» diyor. Demek ki bu adamcağız gerçekten mükemmel bir serseri olduğuna daha iyi kanaat getirmiş, çünkü o, paraya kölelik etmez, bohem'e de hayran değilmiş. Ama paraya kölelik etmiyen

S A N A

Bulutlar hatırlatsın beni sana,
Onlar ki meçhul yollarda yolcu,
Anladım aşkın sonsuzluğunda,
Sevmek, yaşamanın borcu..

Sev aydınlığını gündüzün,
İçindeki âlemlerle beraber
Kırlar gökleri müthiş bir hüznün
Seni düşündüğüm geceler..

Bir şarkı mırıldanırım bazan
Gülümser içimdeki deniz,
Neden seni andığım zaman ?
Bir yıldız kayar ufuktan sessiz..

Faik Güven

bir kimsenin, serseriliğe kölelik etmesi biraz tuhaf, mamafî birazıcıkta hak vermek elden gelmiyor. Çünkü memletimizde rengi bozuk olup ta serseri olmıyan kaç delikanlı var? Hem kendisini tanımadığımız halde söz etmemize fazlaca kızmış. Şunu söyleyelim ki sizi tanımak için mutlaka bir masada yemek yememiz icap etmez. Biz bütün kirli mazinizle, sizi, sizin kadar biliriz Orhan efendi.

Sonra mektubunuzun neşrini istiyorsunuz, hemen hatırlatalım ki dergimizin adı ne Ses, ne Yürüyüş, ne Adımlar, ne Yurt ve Dünya, ne Ant, ne Küllük, ne Sokak, ne İnsan, ne de Pınardır. İsmimiz bir kızıl maske değil, kanımız pahasına bizim olan bir kutsî varlığın adıdır. Şayet mecmua sayfalarında isminizin « arzı - endam » etmesini istiyorsanız işte «Gün» dergisi.

NE MUTLU BİZE

Bileğimiz dönmez vatan uğrunda,
Bu karlı toprakta yatan uğrunda.
Biliriz yurt için can vermesini,
Tarihlere şeref, şan vermesini.
Kanımızda erkek, aslan kanı var
Ve asil Türklüğün bin imanı var :
Başımızda İnönü kalbte Atatürk
Ne mutlu bize ki Türk doğmuşuz Türk.

Vedat Güray - Malatya

ARDINDAN

Sevgilim, ruhumuz saçından kara
Mavi gözlerinden nur umarken biz,
Gittiğinden beri düştü yollara
Ardından aşkınla yanan kalbimiz..

Nejat Tahsin ALPER

TANRIYA SESLENİŞ

Kanatlandım, yeter gayri,
Nusrat kılıp uçur Tanrım..
Durulur mu sende ayrı ?
Visâlınden içir, Tanrım !

Gergef olup ördüm çile,
Hep seninçin düştüm dile..
Gül bile şeydâ bülbüle,
Biraz olsun acır Tanrım..

Ektim iyman ekinimi,
Çimlendim aşk dinimi.
Şol dünyada, bir günümü,
Bari hoşça geçir Tanrım...

Bir kırıklık var sesimde ;
Sönmüş arzum, hevesimde..
Bari en son nefesimde :
İyman ile göçür Tanrım !..

Rıza Ümit

ZEVK

İlhan Darendeliye

Bir billür kadehe boşalan zevkten,
Ruhlara dökülen gizli gözyaşı
Rüyada görülen tatlı âhenkten
Bir sevgîye dolar zevkin akışı.

Y. İlhan Taşkesen

SABAH

Sabih Şendile

Taze dal kokusu yüklenir kağnılar
Gün düşer,
Çiçeği ezilmiş tarlalara
Uzanır nar yüzlü çocuklar
Sabahın buğulu taslarına.

Ö. Edip Cansever

AKSİLİK

Kuşlar sevinçli bugün
Saadet düğümlü eteklerde.
Sevgilim mes'ud olmuş,
bedbaht olacağı yerde...
Hülya çıkmıyor içimden
Huzur duruyor ellerde,
Komşunun oğlu güveyi olmuş,
Ben olacağım yerde...

Mahmut Kuru - Halay

TOPRAK

Çiçekler çeşidini
Topraklardan alırlar,
Sevgisini, süsünü
Yapraklardan alırlar.
Yaşamak bir istekse
Toprağa baş vurmali,
Taştı toprak yapmalı,
Karşısında durmalı.

Hasan Bahadır - Adana

HACI AĞA

YUSUF ZIYA UĞUR

Bu tabiri duymıyan kaldı mı bilmem ? Galiba artık bayatladı bile. Gazetelere bol bol mevzu olan, karikatürlere sıklık giren, hattâ kıymetli ediplerimizin kalemlerile sah-nede halka komedi diye oynatılan bu tip insanlar vasıtasile kısacıkta olsa bir şeyler konuşmak herhalde zararlı olmaz.

Düşündük ve araştırdık mı ki bu insanlar kimdir, nedir ? Hacı ağalık vasfını hangi şart ve hallerle alınlarının ortasına damga damga yemişlerdir ?

Şehirlinin ne zaman yapsa hoş görü-verdiğimiz bir tek hareketini bunlar bir defa yapınca bütün komik dehamızla şahlanıveriyoruzda ana davaya doğru inmek-te tavsayıp duruyoruz ?

Hacı ağa tabirinin umumun hüküm ve kansatlerinde bir takım tesirler ve değişiklikler yaptığını müşahede etmemek kabil değildir. Bunlar hakkındaki görüş ve düşünüşlerimiz hemen şumulleniyor ve hemen büyük bir katiyetle köylüsün hepsi-

ne birden aynı zaviyeden bakıyoruz. Hakikatın hiçte böyle olmadığını bilmek lâzım. Köylü aslâ zenginlememiştir. Zaten hali vakti yerinde olanlar eskiden de öyleydi. İstisnalar bertaraf, köylü fakirleşmiştir bile. İstihsal ettiği şey hükümetin daimi kontrolü altında ve ekseriya narha tâbi olarak piyasaya veya tüccarın eline geçmiştir. Ondan sonra da bilindiği gibi karaborsaya...

Evvelce köylü için methiyeler söylenirken, yardıma koşmak için teşvikler yapılırken, köylü, köylü diye avaz avaz bağırırken şimdi tam tersine hayasızca haykır-mak neden icabediyor. İnsaf edelim, hâlâ kendi mektebini kendi alın terile, kendi bilek kuvvetile yapmaya çalışan ve ondan sonra «öğretmen» diye çırpınan, beş sınıflı mektebinde ancak bir tek öğretmen görebilen köylü için böyle düşünmeğe, köylüyü tersine götmeğe gönlümüz nasıl razı oluyor, anlamıyorum...

Ö Z L E M . . .

Mtne Güçlütürk

Denizin enginlerinden yükselerek dalgalar üstünde görünüşten parçacıklara bölünen ay kocamandı...

Uzaklardan, çok uzaklardan bana kalar gelen nemli bir rüzgâr biraz yosun, biraz yasemin, biraz özlem kokuyordu.

Yosun ve yasemin kokusu rüzgârda, özlem içimde kaldı.

Özlüyordum... Hangi iklimde olduğunı bilemediğim bir diyarı ki, orada anne-öpücüğü gibi sâf bir itirafla:

» — Oh ! yaşamak ne güzel !»

diyebilecektim.

Evet, özlem, ama böylesi insanı çocuklaştırıyor...

Açık konuşma :

Besim A. geçen sayımızda bahsettiğimiz tabançalı müdürün kim olduğunu soruyor, ismini yazmağa korktunuz mu? Diyorsunuz.

Doğrusu korktuk, siz olsanız beli tabançalılardan korkmaz mısınız? Mamafî Şimdi İstanbuldayız. Söyliyelim :

Genç, yakışıklı, biraz da hovarda olan bu adam, Tarsus Ortaokul Müdürüdür. Selâmlar.

Gelecek sayımızda İbrahim Zeki Burdurlunun «Yeşil» hakkında bir tenkit yazısı.

BUCAK :

Fikir - sanat - aktualite

7 inci sayı :

Halil Taşman

Orhan Z. Sanus

Galip Fuat

Necati Balazoğlu

Zeki Yüksel

Zafer Arıkbağ

Muzaffer Soysal

İsfendiyar Baruonü

U. Yamkozan

ve

20 den fazla güzel şiirlerle
çıktı

Gazipaşa cad. - Zonguldak

Her yönde

Türke Doğru

9 uncu sayı :

Lutfi Oguzcan

Foruk Ş. Yersel

Ziya Gökalp

Recep Bilginer

Ümit Y. Oguzcan

Oguz K. Alok

İ. Zeki Burdurlu

Rıza Polat

Misbah Lezgi imzolarile çıktı

Posta K. 43. Eskişehir

« YALNIZ »

Mehmet Deligönül'ün şiir kitabı çıktı

Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor
ARIF NİHAD ASYA
çıkıyor !..

TOPRAK İDAREHANESİ : Saathane civarı No : 272 — ADANA

Dikkat :

- Toprak için yazılan bütün mektup ve şiirler - Toprak - Salacak iskele arkası Sokak No : 9 İstanbul - Üsküdar adresimize gönderilmelidir.
- Dergimizin sahifelêri bize gelen mektuplara cevap vermeğe müsait olmadığından, mutlaka cevap bekleyen okuyucularımız, mektuplarına posta pulu ilâve etmelidirler.
- Neşriyatlarından dergimize göndermek lütfunda bulunanların kitaplarından - yeni neşriyat - altında bahsedilir.